

Hoorzitting Klimaatzaak Vlaams Parlement 24/01/2024

Frank Beckx
Directeur Kennis- en Lobbycentrum Voka

Inhoud

1. Onze lezing van het arrest

2. Impact

- Analyse doelstellingen
- Socio-economische gevolgen
- Vergunningen

3. Transitiebeleid

Arrest Klimaatzaak

Uitspraak Brusselse Hof van Beroep 30/11/2023

- Belgische Staat, Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest: samen tegen 2030 uitstootreductie realiseren van **55 procent** ten opzichte van 1990
- Waals Gewest niet veroordeeld
- Nog geen uitspraak over dwangsommen

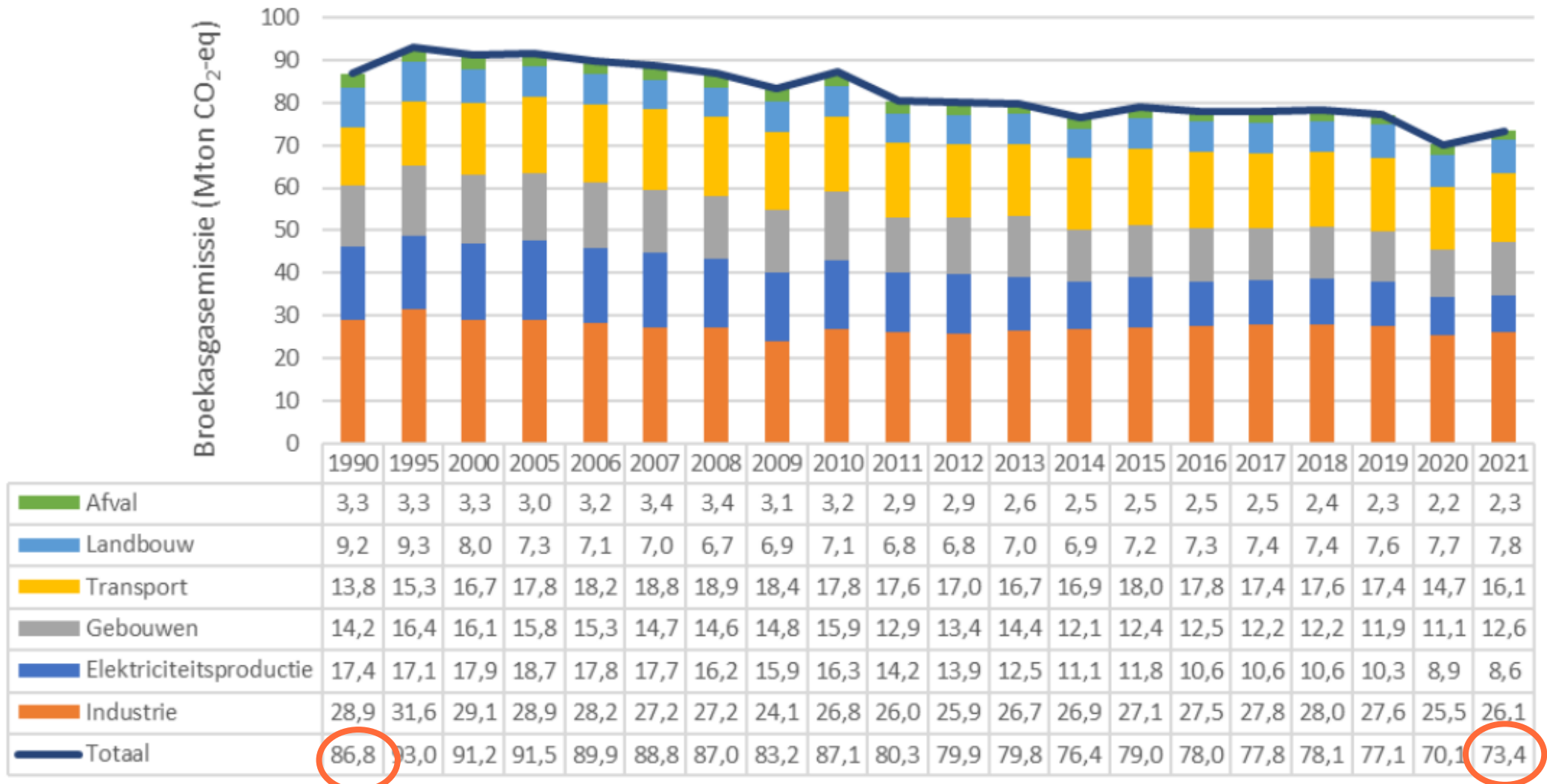
- **Hogere doelstelling** dan EU bepaald (-47% voor BE via Effort Sharing Regulation)
- **Vermenging ETS** (-62% op EU niveau) en niet-ETS
- **Bevoegdheidsoverschrijding**
- **Precedentswaarde**
- Absolute noodzaak tot **cassatie**

Impact

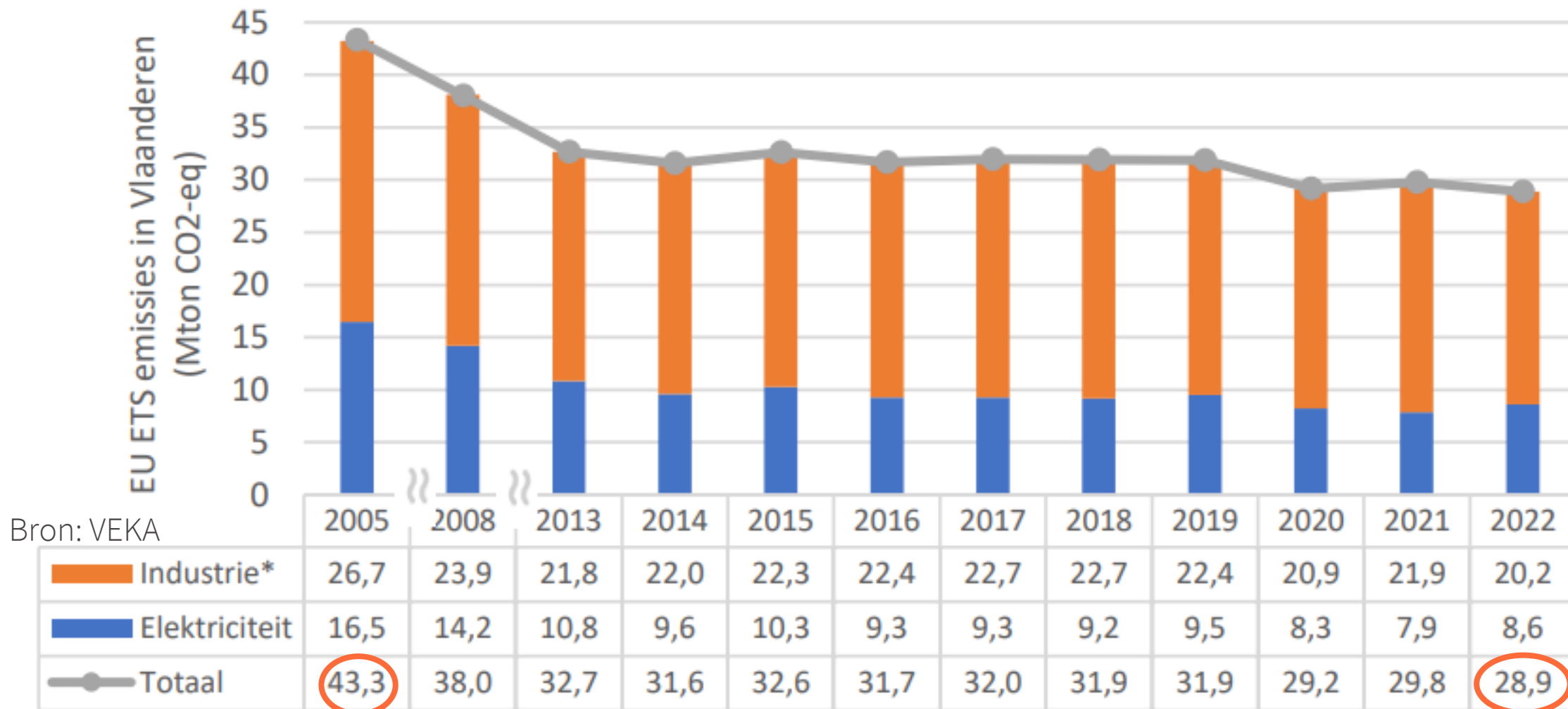
Huidige reductie: ETS en non-ETS

Bron: VEKA

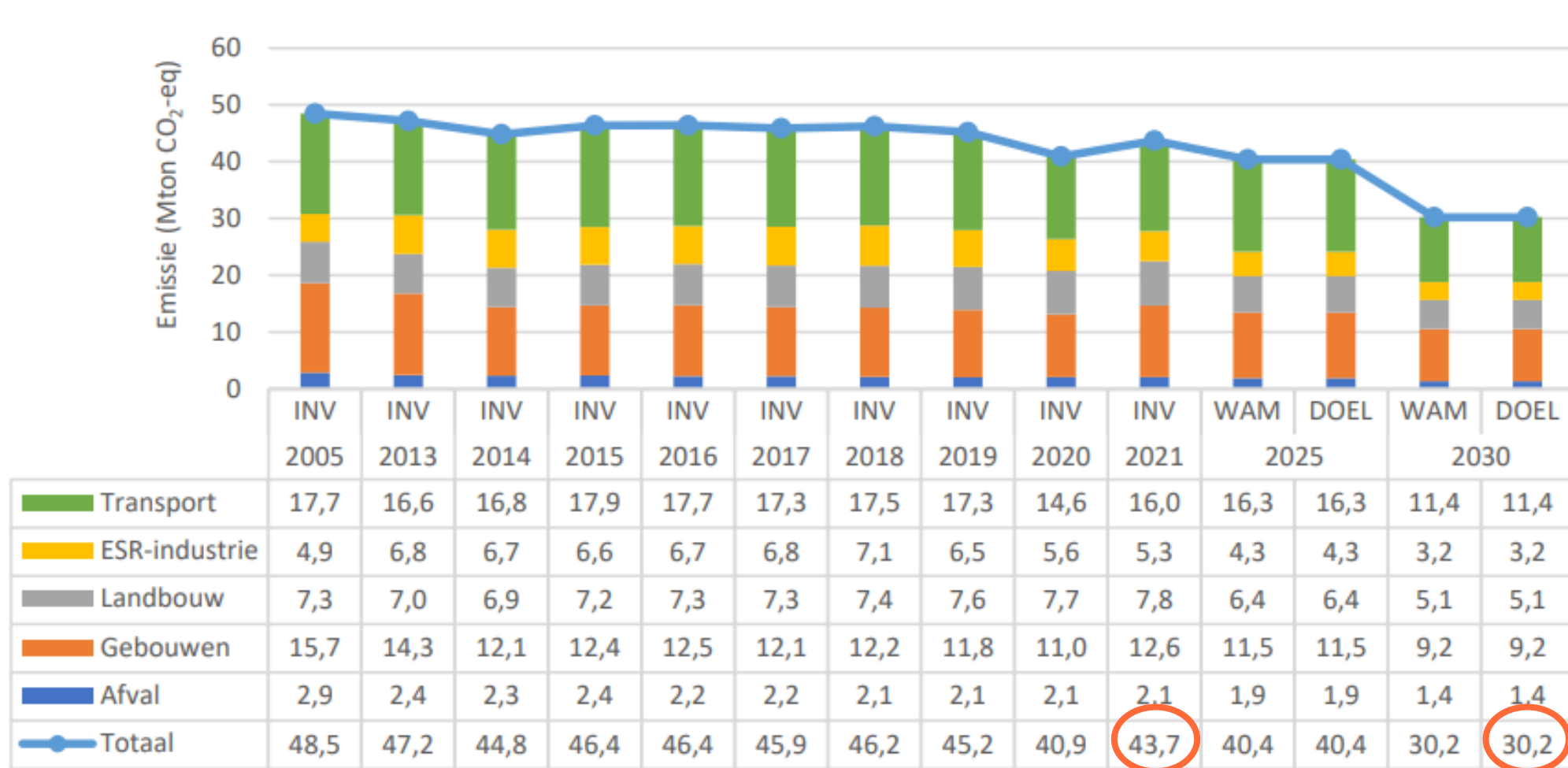
→ Daling in Vlaanderen van **15%** tussen 1990 en 2021 (13,4 Mton CO₂-eq)

Grote bijdrage ETS

➔ Daling in Vlaanderen van **33%** tussen 1990 en 2021 (14,4 Mton CO₂-eq)

Non-ETS pad Vlaanderen: -40%

Bron: VEKA

➔ Nog 13,5 Mton CO₂-eq te realiseren tegen 2030

Impact aanscherping -55%

<u>Mton CO2-eq</u>	1990	2021	DOEL VEKP 2030 -40%	VEKP 2030 – 55%	Extra -55% inspanning tov <u>DOEL</u> VEKP 2030 (incl. ETS - afgerond)
Totaal	86,8	73,4	30,2	20,3 (37,6 incl. ETS)	23
<u>Elektriciteits- productie</u>	17,4	7,9	/	(7,4)	1
Industrie ETS	28,9	21,9	/	(9,9)	12
Industrie ESR		5,3	3,2	2,2	1
Gebouwen	14,2	12,6	9,2	6,4	3
Transport	13,8	16	11,4	6,2	5
Landbouw	9,2	7,8	5,1	4,1	1
Afval	3,3	2,1	1,4	1,4	0

**13Mton CO₂ eq
ETS**

**10Mton CO₂ eq
non-ETS**

= halvering van de totale emissies van 2021 → impact industrie

Socio-economische impact

- Houdt geen rekening met **Vlaamse context** (cfr. ESR)
- **Disruptieve doelstellingen** haaks op groei/transitietempo/kosten efficiëntie
- Enkel te behalen mits **shockeffect**: doorgedreven elektrificatie, uitrol hernieuwbare energie, systeemkost
- Verstoring **EU level playing field** (ETS)
- Quid **bevoorrading** via gascentrales?

Vergunningen en projecten

- **Precedentswaarde** niet te onderschatten
- Indien blijkt dat doelstellingen moeilijk haalbaar zijn, kan het arrest worden aangehaald tegen **individuele projecten** en **vergunningsprocedures**
- Nu al spreekt de RvVb over een (facultatieve) **klimaattoets**

Rechtszekere en voorspelbare vergunningsaanvragen zijn een noodzakelijk instrument om tot een industriële transitie te komen

Urgenda Nederland

- **Nederlandse Hoge Raad (2019):** Nederlandse Staat verplicht om in 2020 een reductie van -25% CO₂ te behalen ten opzichte van 1990
- Target gehaald
- Op zich relatief 'haalbare' doelstelling: BE ook -24% gereduceerd in 2021
- **Zorgwekkend:** gedeeltelijk of volledig sluiten van bedrijven lag op tafel
- Concreet: 10 tot 15 megaton CO₂ extra reduceren, wat eigenlijk pas in 2030 voorzien was

Transitiebeleid

Ondernemingen willen transformeren

- Zeer performante (ETS-) installaties
- Transitieprojecten op til (DRI, CCS/U, H₂), maar vragen doorlooptijd
- Sterke inzet op energie-efficiënte en realisatie hernieuwbare energie
- Vergroening warmte in scope

Uitdagingen voor de industrie

- Kostenefficiënte alternatieven **(nog) niet beschikbaar** (bv. H₂)
- Vergroening warmte kostintensief, aansluitvermogens niet altijd beschikbaar
- **Level playing field onder druk**
 - Subsidie-oorlog EU
 - Kostenhandicaps: loonkosten en energie

Transitie versnellen

- Uitdagingen enorm: **miljardeninvesteringen**
- Kan enkel met volwaardig **transitiebeleid**
- **Taks shift** van elektriciteit naar fossiele brandstoffen
- Nood aan **coherent en stabiel beleidskader**

Transitie versnellen

- Nood aan een **langetermijnvisie** (cfr. Klimaatsprong)
- **Robuust en voorspelbaar vergunningenkader**, zodat ondernemingen willen én kunnen investeren
- Zonder vergunningen kan er geen sprake zijn van een **industriële transitie**
- Streven naar uitgebreide infrastructuur, regelluwte en technologieneutraliteit

Financieringsinstrument

- Hernieuwbare energie- en decarbonisatieprojecten hebben **hoge OPEX**
- Overheid kan transitie stimuleren door (deel van) de 'gap' op zich te nemen: **contracts for difference** of premiums
- **Buurlanden** geven het voorbeeld: SDE++ of Klimaschutzverträge
- Verschillende vormen/technologieën mogelijk

vo
ka

Dank u!